

Investeringskader Wadden

Inbreng Coalitie Wadden Natuurlijk¹, september 2016

Wat vooraf ging

Sinds de decentralisatie van het Waddenfonds nemen de provincies steeds meer verantwoordelijkheid voor de Waddenzee. Stonden zij 5 jaar geleden nog met de rug naar de Waddenzee, nu zien we duidelijke betrokkenheid.

Bij de start van Waddenfonds was er geen programma. Besluitvorming over subsidies en investeringen was voor de externe partijen niet eenvoudig te volgen. Nadien zijn uitvoeringsplannen geschreven: deze gaven meer sturing. Deze positieve ontwikkeling wordt voortgezet door nu te gaan werken met een investeringskader.

Vanaf de decentralisatie naar de provincies is het Waddenfonds de initiatiefnemers ook gaan ondersteunen. Ook dit ervaren wij als een verbetering ten goede.

Wij nemen aan dat de provincies betrokkenheid blijven houden bij de Waddenzee en daarin ook samen optrekken voor het groter geheel. Dit zal de natuur van de Wadden ten goede komen en een bestuurlijke bijvangst is, dat de provincies met deze samenwerking aantonen dat zij goed in staat zijn om rijksdoelen decentraal uit te voeren, ook als het om belangen gaat die de provinciegrenzen overschrijden.

Investeringskader goed, nu de uitvoering

Het investeringskader zoals het er nu ligt geeft naar onze mening invulling aan de doelen van het Waddenfonds. Er is wel een uitvoeringsplan nodig om concreet te maken hoe dit kader tot concrete projecten gaat leiden. Wij denken daar graag over mee.

Resultaten Waddenhuisberaad verwerken

Het waddenhuisberaad benoemt de belangrijkste bedreigingen voor de waddennatuur en de belangrijkste bijdragers aan waddeneconomie. Deze resultaten kunnen vertaald worden in concretere omschrijving van maatregelen die nodig zijn. Het waddenhuisberaad geeft aan, dat vormen van bodemberoerende visserij en de noordzeevisserij een belangrijke oorzaak zijn van de achteruitgang van de natuur van de Waddenzee. Als je deze natuur werkelijk vooruit wilt helpen moet je vooral inzetten op verduurzaming van de visserij.

Bijdragen van onze organisaties aan de uitvoering

Daar waar wij gebiedsverantwoordelijkheid hebben, zullen wij vanuit deze gebieden initiatieven ontwikkelen die passen in het investeringskader. In die gevallen zullen wij ook zoeken naar mogelijkheden tot samenwerking en cofinanciering

Voor de cofinanciering van grote programma's hebben wij financiële steun van de provincies nodig en is er flexibiliteit nodig om waddenfondsgeld te koppelen aan bijvoorbeeld wetenschappelijke budgetten.

Het helpt als het projectbureau van het Waddenfonds ondersteunt bij projectontwikkeling. Dan is er de minste kans, dat de investering in een plan voor niets is geweest.

Er zijn verschillende onderdelen van het investeringskader, waar we graag onze kennis en expertise willen inzetten. Maar bijvoorbeeld voor een programma gericht op herstel van de

¹ De Coalitie Wadden Natuurlijk bestaat uit Natuurmonumenten, de Waddenvereniging, It Fryske Gea, Het Groninger Landschap, Landschap Noord-Holland, Staatsbosbeheer, Vogelbescherming Nederland en Stichting WAD.

bodem van de Waddenzee (p.11/12 van het kader) is wel een opdrachtgever nodig, aangezien grote delen van de Waddenzee 'van ons allemaal' zijn en het dus niet automatisch duidelijk is wie hier het voortouw kan nemen.

Naar aanleiding van bovenstaande komen wij tot de volgende adviezen aan u bij de behandeling en vaststelling van het investeringskader:

1. Elke euro voor het doel waarvoor het waddenfonds is opgericht

Het is verleidelijk om zo'n groot fonds te gebruiken voor provinciale en gemeentelijke wensen. Het is evenwel niet voldoende als dit wensen zijn die in of in de buurt van het Waddengebied gesitueerd zijn. Uitgangspunt van het Waddenfonds was en is dat alle projecten bijdragen aan de natuur en/of verduurzaming van het waddengebied. Ook te ondersteunen economische projecten moeten daar aan bijdragen. In dat licht zetten wij bijvoorbeeld vraagtekens bij plannen voor verbreding van de sluis bij Kornwerderzand en de wijze waarop nu ruimte voor innovatie en ontwikkeling in de landbouw is geformuleerd. *Vraag aan GS om nogmaals te bevestigen, dat Waddenfondsgeld additief geld is, dat ingezet kan worden als economische projecten een meerwaarde opleveren voor de duurzame Waddenzee.*

2. Beperk de overhead

Uit het waddenfonds moeten ook de uitvoeringskosten betaald worden. Het is niet duidelijk wat hiervoor begroot wordt. Pleidooi is om deze apparaatskosten zo laag mogelijk te houden en maximaal 5% van het beschikbare fondsbudget.

Stel vast dat overheadkosten geminimaliseerd worden en nooit meer dan 5% van het beschikbare budget kunnen bedragen.

3. GS opdrachtgever voor programma bodemherstel

Heel specifiek is er een opgave geformuleerd om het voedselweb van de Waddenzee te herstellen met herstelde bodemstructuren. Wij willen daar graag aan werken, maar zijn hier niet de opdrachtgever. Voor dit soort gebieden ontbreekt een regisseur en we zien het partijen als Rijkswaterstaat (formeel de beheerder) en het ministerie van EZ (formeel beleidsverantwoordelijke) niet oppakken.

Roep GS op, het voortouw te nemen in het maken en realiseren van een dergelijk programma.

4. Grotere inzet op transitie naar duurzamere visserij

De provincies hebben een belangrijke en goede rol gespeeld bij het tot stand komen van het convenant VisWad, waarin afspraken tussen overheden, visserijorganisaties en natuurorganisaties zijn vastgelegd over de verduurzaming van de garnalenvisserij. Concreet is een halvering afgesproken van de druk die de visserij op de vis en de natuur uitoefent. Voor de realisatie van deze afspraken zijn meer middelen nodig dan de 10 miljoen euro, die nu gereserveerd zijn.

De garnalenvisserij en de noordzeevisserij hebben de grootste impact op de ecologie van de Waddenzee (zie de uitkomsten van het Waddenhuisberaad).

Nodig GS uit om een programma te maken, dat de visserijsectoren uitzicht op een toekomst biedt en dat ecologisch duurzaam is en om als provincie bij uitvoering een actieve rol te spelen.

5. Provinciale cofinanciering

Projecten hebben naast een bijdrage uit het waddenfonds, altijd andere financiering nodig. Een van de manieren om als provincie betrokken te worden bij voorgenomen projecten en zo ook bij te dragen aan het bereiken van de doelen met de Wadden, is cofinanciering beschikbaar te stellen. De provincies doen dat ook al regelmatig.

Roep GS op om als provincie middelen beschikbaar te blijven stellen voor cofinanciering van waddenfondsprojecten.